Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: Z/23/134106

# Beslisnota voor de Gemeenteraad

# Onderwerp: Routes voor de Lokale Energie Strategie Druten

**Voorgesteld besluit**
De gemeenteraad besluit:
1. Kennis te nemen van de inhoud van de bijlage;
2. Gehorende de beraadslaging in het RTG d.d. 14 september 2023, uit voorgestelde routes route 2 te kiezen;
3. Het college opdracht te geven de gekozen route verder uit te werken in een Lokale Energie Strategie Druten.

**Aanleiding**
Wereldwijd is afgesproken om klimaatverandering tegen te gaan en de opwarming van de aarde te beperken tot 1,5 graad. Het Klimaatakkoord uit 2019 is daar de Nederlandse uitwerking van. Ook de gemeente Druten staat aan de lat om haar deel bij te dragen aan de vermindering van de CO2 uitstoot. Als we het landelijke doel als streven aanhouden komt dat neer op een reductie van 55% van de CO2 uitstoot in 2030 ten opzichte van 1990. In 1990 bedroeg de CO2-uitstoot in Druten 169 Kton, in 2030 zou dit dus nog maar 76 Kton mogen zijn. Momenteel zitten we rond de 110 Kton uitstoot. Dat betekent dat we nog een reductie van 34 Kton te gaan hebben tot 2030. Dit staat gelijk aan één jaar lang energieverbruik van 9.350 huishoudens.

Daarnaast heeft de gemeente als doel om in 2040 energieneutraal te zijn, en als het kan eerder. In 2021 verbruikte de gemeente 270 TJ aan elektriciteit en 694 TJ aan warmte, dit is voornamelijk gasverbruik. De bedoeling is dat in 2040 alle energie voor warmte en elektriciteitsgebruik duurzaam is.

Zoals al eerder in de startnotitie aangegeven, geeft de Lokale Energie Strategie (LES) inzicht in wat de mogelijkheden zijn om CO2 te reduceren en energieneutraliteit te behalen en wat deze mogelijkheden inhouden. Na vaststelling van de LES stellen we een uitvoeringsprogramma op. Voordat de LES verder uitgewerkt kan worden vragen we uw raad om een keuze te maken uit 3 verschillende routes.

**Routes kort beschreven**
Bij route 1 volgen we de landelijke lijn en blijven we doen wat we nu ook al doen. Hierbij geven we ook invulling aan de afspraken die landelijk, provinciaal en regionaal al gemaakt zijn. Hierdoor behalen we bijna de landelijke doelstelling voor 2030. In deze route wordt energieneutraliteit niet behaald.

In Route 2 doen we hetzelfde als route 1, maar daarnaast zetten we in op extra vermindering van CO2 uitstoot in sectoren waar de gemeente het meeste invloed op heeft. Hierdoor kunnen we 3 ton CO2 extra reduceren, waardoor de reductie die na 2030 behaald moet worden kleiner wordt. Ook geeft dit route iets meer marge, mochten we de boogde reductie op één van de gebieden niet halen dan is het nog steeds mogelijk om de overall doelstelling van 55% reductie in 2030 te behalen. Daarnaast zorgen we in deze route voor voldoende opwek en alternatieve warmtebronnen om in 2040 energieneutraal te zijn.

Bij Route 3, het koploper-route, halen we alles uit de kast om meer CO2 te reduceren in 2030 dan landelijk is afgesproken namelijk 60% en om in 2040 energieneutraal te zijn. In deze route worden door alle partijen extra stappen genomen in de gebouwde omgeving met name in het aardgasvrij maken van woningen, maar ook in de energiebesparing bij bedrijven. Hierdoor behalen we overall een extra reductie van 9 kton CO2.

*Overeenkomsten*
In alle routes:
- volgen we tenminste de landelijke beleidslijn, de afspraken uit het Gelders Energie Akkoord (GEA), de afspraken in het kader van de Regionale Energie Strategie (RES) en zijn besparingen die verwacht worden op basis van dit beleid al meegenomen;
- voldoen we aan de huidige wettelijke verplichtingen vanuit het Rijk;
- wordt er een serieuze inzet van de gemeente gevraagd boven op de maatregelen van het Rijk. Dit geldt ook voor inwoners en andere partners;
- geldt dat wat we niet tussen nu en 2030 reduceren, tussen 2030 en 2050 gedaan zal moeten worden, omdat in 2050 de CO2 uitstoot op 0 moet uitkomen.

*Verschillen*
In de onderstaande tabellen staan de verschillen tussen de routes. De cijfers geven het percentage besparing van CO2 uitstoot in 2030 ten opzichte het referentiejaar 2019. Waar er verschillen zitten tussen de routes is dit blauw gearceerd.

Het percentage besparing aardgas in woningen is ter illustratie ook omgerekend naar hoeveel woningen er dan daadwerkelijk van het aardgas afgehaald moeten worden. Voor het percentage besparing op personenauto's is dit ook omgerekend naar het aantal brandstofauto's dat dan 'fossielvrij' zou moeten worden door over te gaan op elektrisch rijden of omdat huishoudens de auto inruilen voor duurzame alternatieven zoals OV, deelauto of fiets.

In de tabel is ook een kolom opgenomen met cijfers over de CO2 uitstoot in 2019 naar categorie. Hiermee wordt per categorie duidelijk hoe groot de CO2 uitstoot is en dus de mogelijke impact van iedere route.

Daarnaast zijn er nog een aantal categorieën waar ook een besparing op behaald moeten worden, het percentage daarvan is voor alle routes gelijk. Dit zijn categorieën waar de gemeente minder invloed op heeft.

| Doel | Routes | | |
|---|---|---|---|
| | 1. Landelijk | 2. Gemeentelijk + | 3. Koploper |
| **Verschil CO2 uitstoot tov reductiedoel van 55% minder in 2030** | -1Kton CO2 | 3 kton CO2<br><br>(extra besparing) | 9 kton CO2<br><br>(extra besparing) |
| **Energieneutraal in 2040** | 45%<br>6 zonneparken in pijplijn<br>(Toekomstbeeld 2) | 100%<br>6 zonneparken in pijplijn +<br>8-9 windmolens of 140 ha zonnepark<br>(Toekomstbeeld 2) | 100%<br>6 zonneparken in pijplijn +<br>9-10 windmolens of 155 ha zonnepark<br>(Toekomstbeeld 3) |

| **CO2 besparing in 2030 per categorie** | **CO2 uitstoot (Kton) in 2019** | **1. Landelijk** | **2. Gemeentelijk +** | **3. Koploper** |
|---|---|---|---|---|
| besparing aardgas in woningen | 18,3 | **19% = 1.519 woningen** | **20% = 1.599 woningen** | **40% = 3.198 woningen** |
| woningen elektriciteit | 8,8 | 74% | 74% | 74% |
| besparing aardgas in commerciële dienstverlening | 2,4 | 38% | 50% | 60% |
| commerciële dienstverlening elektriciteit | 5,8 | 74% | 74% | 74% |
| besparing aardgas in publieke dienstverlening | 2,4 | 38% | 80% | 90% |
| publieke dienstverlening elektriciteit | 2,6 | 74% | 80% | 90% |
| wegverkeer personenauto's | 13,8 | **26% = 1.966 minder brandstofauto's** | **25% = 1.917 minder brandstofauto's** | **30% = 2.300 minder brandstofauto's** |
| mobiele werktuigen | 3,7 | 11% | 50% | 50% |
| besparing aardgas in industrie | 9,7 | 23% | 30% | 40% |

**Eerdere besluiten**

| Datum | Korte omschrijving eerder genomen besluiten (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer) |
|---|---|
| 16-05-2023 | Z/23/092882 Startnotitie Lokale Energiestrategie en Uitvoeringsprogramma |

**Gewenst resultaat**

Een besluit over welke route het college verder dient uit te werken om te komen tot een Lokale Energie Strategie die in december aan de raad voorgelegd zal worden.

**Argumenten**

*2.1. De Routekaart Druten Energieneutraal 2040 voldoet niet meer*

De ontwikkelingen in de energietransitie gaan snel. Nieuwe inzichten hebben ons laten beseffen dat de routekaart niet meer voldoet om de gestelde doelen te behalen. De LES geeft ons een nieuwe strategische koers en maakt gebruik van de nieuwe inzichten en ontwikkelingen.

*2.2. Alles wat we niet voor 2030 doen, moeten we daarna doen*

De doelen staan vast. Uiteindelijk moeten we in 2050 een CO2 uitstoot van 0 hebben en energieneutraal zijn. De routes gaan veel meer over het tempo wat we willen volgen tot 2030.

*2.3 De keuze die nu voorligt gaat over de hoofdlijnen*

U wordt gevraagd om een keuze te maken uit één van de 3 routes. De routes geven een denkrichting aan die nog verder uitgewerkt moet worden in een concept Lokale Energiestrategie. Deze uitwerking zal in december aan u voorgelegd worden. Dan is ook het moment om in gesprek te gaan over welke technieken er ingezet gaan worden om energieneutraliteit te bereiken.

**Tegenargumenten en risico's**

*2.1. De ontwikkelingen in de energietransitie gaan snel*

Er is steeds meer aandacht voor de energietransitie en daarmee ook continu vernieuwing en verandering van technische oplossingen en mogelijkheden. De Lokale Energie Strategie zal dan ook, onafhankelijk van welk route er gekozen wordt, over een tijdje achterhaald zijn. Echter, de opgave is groot en de tijd beperkt, dus stil blijven staan is geen optie. Daarbij komt dat veel processen een lange doorlooptijd hebben en nu opgestart moeten worden om hier later de vruchten van te kunnen plukken. Om zicht te houden op de doelen monitoren we jaarlijks en stellen de LES bij wanneer dat nodig is. Zo kunnen we ook aansluiten bij nieuwe ontwikkelingen.

*2.2. Het is niet inzichtelijk wat de kosten zijn en of die voldoende gedekt kunnen worden uit bestaande middelen*

De strategie en het uitvoeringsprogramma zorgen voor een gerichte inzet van middelen. Echter, in deze fase is lastig in te schatten wat globaal de kosten zijn van de verschillende routes. Dit heeft te maken met de complexiteit van de energietransitie. Het strekt zich uit over verschillende beleidsterreinen en een langere periode.
Voor veel trajecten geldt dat er geen blauwdruk is die gevolgd kan worden. Dit betekent dat er leergeld moet worden betaald. Sommige maatregelen uit het uitvoeringsprogramma zullen straks misschien niet werken zoals vooraf bedacht. We zullen het dan over een andere boeg moeten gooien om de beoogde doelen alsnog te behalen. Ook kan blijken dat we meer, of minder middelen (fte, €) nodig hebben dan vooraf gedacht.

**Financiële gevolgen**

Dit besluit heeft financiële consequenties, die (nog) niet goed zijn in te schatten, zie hierboven 2.2..
De kosten voor het opstellen van de Lokale Energiestrategie (LES) zelf en het bijbehorend uitvoeringsprogramma bedragen circa €75.000 en worden ten laste gebracht van het budget Energietransitie 649001. Dit budget bevat jaarlijks structureel € 80.000. Hier komen dit jaar en de volgende twee jaar nog extra middelen vanuit het Rijk bij: in 2023 € 350.755, in 2024 € 353.937 en in 2025 € 357.119.

Met de extra middelen en de structurele middelen wordt nu de LES en straks de uitvoering van de strategie en het programma bekostigd.

**Communicatie**
Niet van toepassing in deze fase.

**Inwonersparticipatie**
Op 25 september vindt er een bijeenkomst plaats waarvoor stakeholders en inwoners zijn uitgenodigd. Voor deze informatieavond zijn stakeholders uit verschillende hoeken uitgenodigd. Denk aan bedrijven, woningcorporaties en de netbeheerder. Daarnaast zijn er ook inwoners uitgenodigd die eerder hebben aangegeven geïnteresseerd te zijn in het onderwerp. Het doel van de avond is om te partijen te informeren over de LES en commitment te verkrijgen voor het vervolgproces. Er wordt dus geen voorkeur gevraagd voor de routes. De input van de avond kan ook worden gebruikt in de uitwerking van de route die de raad kiest.

Er volgt nog een tweede bijeenkomst voor het uitvoeringsprogramma, daarin is de input van deze partijen vooral van belang. We kijken dan naar welke activiteiten uitgevoerd kunnen worden om de doelen te behalen en hoe eenieder daar een bijdrage aan kan leveren

Daarnaast zal er een workshop worden georganiseerd voor jongeren om hun input op te halen. Ook kunnen inwoners laagdrempelig input leveren via een digitale enquête.

**Uitvoering of Vervolgstappen**
Hieronder een overzicht van de stappen en producten met een voorstel voor de betrokkenheid van de raad:

*LES meningsvormende raad | beschrijving routes, voorstel route, hoofdlijnen strategie per opgave, partners, participatie*
29 augustus: behandeling in college B&W
4 september: presidium
7 september: informatieavond
14 september: RTG, meningsvormend
28 september: Raadsvergadering

*Uitwerken gekozen route, strategie per opgave, begin uitvoeringsprogramma*
September-oktober

*Vaststellen Lokale Energie Strategie*
7 november: behandeling in college B&W
20 november: presidium
30 november: RTG
14 december: raadsvergadering

*Opstellen en vaststellen Uitvoeringsprogramma LES door colleges*
Oktober 2023-maart 2024

**Geheimhouding**:
Niet van toepassing.

**Voorstel**
**Advies**
Het team Energietransitie en de teams Financiën, Communicatie, Verkeer/vervoer, Wonen, Economische zaken en Natuur/landschap adviseren:
1. Kennis te nemen van de inhoud van de bijlage;
2. Gehorende de beraadslaging in het RTG d.d. 14 september 2023, uit voorgestelde routes route 2 te kiezen;
3. Het college opdracht te geven de gekozen route verder uit te werken in een Lokale Energie Strategie Druten.

**Bijlagen:**

1. Notitie "Drie mogelijke routes voor de Lokale Energiestrategie Druten" 23 augustus 2023, Sweco.